

občanského práva, právo dědické str. 10. Zůstavitel zemřel 10. října 1926 a důkaz o cizoložství za sporu provedený jest proto opožděný a nelze tedy žalobkyni podle § 543 obč. zák. vylučovati z odkazu, který přijala.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ve sporu jde o výklad § 543 obč. zák. Nauka a praxe jsou, jak to také nejvyšší soud vyslovil v rozhodnutí čís. 127 sb. n. s., za jedno v tom, že cizoložství má právní účinky naznačené v § 543 obč. zák. jen tehdy, když dotyčné osoby za zůstavitelova života soudně doznaly cizoložství nebo byly z něho usvědčeny. Usvědčením rozumí se, tak jako doznáním, usvědčení před soudem, při čemž ovšem netřeba, by důvod dědické nehodnosti podle § 543 obč. zák. byl zjištěn odsuzujícím výrokem trestního soudu, stačí i zjištění ve sporu civilním, tak jako stačí doznání před soudem vůbec. Leč toto doznání aneb usvědčení musí se státi, což jest zdůrazniti, za zůstavitelova života, před zůstavitelovou smrtí. Neboť nebylo úmyslem zákonodárce, by bylo průvodní řízení prováděno teprve v době, kdy jest napadena čest mrtvého, který se nemůže hájiti (Krainz-Ehrenzweig 2/II str. 342, Krasnopolski, Erbrecht str. 25). Ustanovení § 67 obč. zák. nelze se ovšem na odůvodnění názoru toho dovolávati, neboť bylo zrušeno § 25 zákona rozlukového čís. 320/1919 sb. z. a n. a tudíž neplatí. Naproti tomu ponechal tento zákon v platnosti ustanovení § 543 obč. zák. s dodatkem § 25 (2) rozl. zák., o jehož předpoklady však v tomto případě vůbec nejde. Že by byl nejvyšší soud v rozhodnutí čís. 486 sb. n. s. vyslovil, že nesejde podle § 543 obč. zák. na tom, zda bylo cizoložství prokázáno za života zůstavitelova či nikoli, nevyplývá z důvodů tohoto rozhodnutí, které se zabývalo jen otázkou významu doznání cizoložství před soudem, učiněného universální dědičkou před soudem v řízení o zbavení zůstavitele svéprávnosti. Posuzuje-li se případ, o nějž jde, z tohoto právního hlediska, nelze říci, že jej odvolací soud nesprávně posoudil, vyhověv žalobě. Neboť, že žalobkyně nebo zůstavitel doznali za zůstavitelova života před soudem cizoložství, nebo že z něho byli za života zůstavitele před soudem usvědčeni, nebylo ani tvrzeno. Byli z něho ovšem podle zjištění nižších soudů usvědčeni před soudem, avšak teprve v nynější rozepři o zaplacení odkazu, což jest však, jak správně usuzuje odvolací soud opožděným. Marně se dovolává žalovaná také ustanovení § 879 obč. zák. a tím i rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 821 sb. n. s., neboť ustanovení § 879 obč. zák. platí podle svého doslovu jen o smlouvách, kteréžto předpokladu tu však není.

Čís. 8543.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Příhoda jest příhodou »v dopravě«, nastala-li při výkonu anebo ve příčině výkonu spadajícího do dopravní služby. Spadá sem přetržení

drátu sloužícího k obsluhování zábran u přejezdu dráhy, takže visel se železničního tělesa do jízdní dráhy veřejné silnice vedoucí pod železničním mostem.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1928, Rv I 923/28.)

Žalobce byl při jízdě v automobilu podjezdem dráhy zasažen drátem visícím obloukovitě se železničního mostu. Drát se uvolnil ze zařízení, jímž se uzavírají zábrany. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody uznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Zákon o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. poskytuje ochranu nejen osobám dráhou dopravovaným a za vlastní jízdy, nýbrž vůbec obecnstvu, jež přichází do styku s drahou a s jejími zařízeními sloužícími dopravě. Příhodou v dopravě ve smyslu zákona jest rozuměti podle nauky i podle ustálené praxe každou nepravidelnost nejen v dopravě samé, nýbrž i v zařízeních dráhy sloužících dopravě. Nelze pochybovati o tom, že zábrany na trati a jejich zařízení slouží k bezpečnosti dopravy (vozby), jelikož zabezpečují volnou cestu pro vlaky pohybující se neobyčejně mocnou elementární silou a s velikou rychlostí a že zařízení zábran je zařízením souvisejícím s dopravou, a rovněž nelze pochybovati o tom, že jde tu o nepravidelnost, když drátové vedení sloužící k obsluhování zábran u přejezdu dráhy, je přetrháno a visí se železničního tělesa do jízdní dráhy veřejné silnice vedoucí pod železničním mostem, čímž ohrožuje tělesnou bezpečnost obecnstva používajícího silnice.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle § 1 zák. ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. má se za to, bylo-li příhodou v železniční dopravě způsobeno poškození neb usmrcení člověka, že příhoda nastala zaviněním podniku nebo lidí, jichž v provozu užívá. Za zavinění těchto osob ručí podnik jako za své vlastní zavinění podle §§ 1325 až 1327 obč. zák. Žalobci náleželo tedy jen dokázati, že šlo o příhodu v dopravě a že mezi touto příhodou a škodou byla příčinná souvislost. To žalobce podle zjištění nižších soudů dokázal. Neboť správně odvolací soud uznal, že příhodou v dopravě ve smyslu řečeného zákonného ustanovení je rozuměti každou událost, jež se odchyluje od pravidelné železniční dopravy a to nejen v dopravě samé, nýbrž i v zařízeních dráhy sloužících dopravě. Úmyslem zákonodárce bylo poskytnouti ochranu před událostmi, jež dlužno vysvětliti přímo nebo nepřímo zvýšeným nebezpečím, jež spojeno jest s provozem dráhy poháněné živelní silou. Nutno tedy rozuměti příhodou v dopravě ve smyslu § 1 zák. o ruč. žel. událost, jež vztahuje se na dopravní činnost vyvinující se pod vlivem určitých nebezpečí. Tím však jest právě výkonná technická činnost provozu dráhy, provádějící zvláštní úkol železnice, dopravu osob a zboží, tedy dopravní služba. Co jest dopravní službou, vysvitá z do-

pravní instrukce čís. XIX. z roku 1882. Označuje jako dopravní službu veškerá opatření a výkony, jichž jest třeba, by byly pomocí udržování trati, železničního dozoru, služby a vozby železniční a služby v dílně osoby a věci bezpečně a včasné dopravovány, a obsahuje výkonná dopravní služba kromě dopravy v užším slova smyslu i udržování trati, železničního dozoru, službu u vozby a službu v dílně. Vyžaduje-li tedy zákon o ručení železnic, že nastala příhoda v dopravě, jest tomu požadavku úplně vyhověno, nastala-li příhoda při anebo ve příčině nějakého výkonu, spadajícího do dopravní služby. Že zařízení zábran jest zařízením souvisejícím s dopravní službou, nelze pochybovati a, přetrhne-li se drátové vedení sloužící k obsluhování zábran u přejezdu dráhy a visí-li se železničního tělesa do jízdni dráhy veřejné silnice vedoucí pod železničním mostem, jest to příhodou v dopravě, neboť uchyluje se to od pravidelného zařízení takového drátového vedení. Že tato příhoda sama o sobě jest také způsobitou přivoditi tělesné poranění, jest zřejmé, neboť ohrožuje v nemalé míře tělesnou bezpečnost obecnstva silnice používajícího. Námitkou, že poranění žalobcovo bylo způsobeno zaviněním šoféra, neuplatňuje žalovaná strana vyvíňovací důkaz § 2 zák. o ručení železnic, jak se mylně domnívá, nýbrž popírá, že úraz byl způsoben příhodou v dopravě, tedy popírá předpoklad § 1 zák. o ruč. žel. Tato námitka jest však vyvrácena tím, že nižší soudy zjistily příčinnou souvislost mezi příhodou v dopravě a úrazem po skutkové stránce. Toto zjištění nelze v dovolacím řízení již napadati. Je-li tu však případ § 1 zák. o ruč. žel., mohla se žalovaná strana osvoboditi od ručební povinnosti jen tím, že prokázala jeden z vyvíňovacích důkazů v § 2 cit. zák. uvedených, tedy v souzeném případě, že příhoda v dopravě, kterouž dlužno jako příčinu úrazu přesně rozlišovati od úrazu samého (důsledku příhody v dopravě), byla přivoděna neodvratitelným jednáním třetí osoby, za jejíž zavinění neručí, že tedy zavinil šofér, že drátové vedení sloužící k obsluhování zábran u přejezdu dráhy bylo přetřháno a viselo s tělesa dráhy do jízdni dráhy silnice. To žalovaná ani netvrdila, tím méně prokázala a veškeré vývody dovolání, jimiž se snaží prokázati, že se šofer mohl snad při větší péli a obezřetnosti vyvarovati úrazu jsou bezpředmětné.

Čís. 8544.

Činnost dětí spolupracujících v podniku (hospodářství) rodičů nezakládá o sobě smluvní poměr pracovní. Kdo jej tvrdí, jest povinen důkazem.

Předmětem darovací smlouvy mohou býti i služby. § 950 obč. zák. neplatí, pracuje-li syn beze mzdy v hospodářství svých rodičů.

§ 1295, druhý odstavec, obč. zák. v první větě předpokládá vědomost a vůli činiti škodu, v druhé větě zlomyslnost. Účel způsobiti škodu není zřejmým, ponechává-li otec zletilého syna ve svém hospodářství, ač tím třetí osoba trpí škodu.